VÄIKE-MAARJA VALLA

Infoleht

Detsember 1998 Nr 12 (66)

Jõuluaeg tasa koputab uksele,
avaneb hing tema hellale kutsele.
Küünlaleegis on rahu ja igavik,
helkleb me ootus, me tulevik...

Rõõmsaid jõulupühi
ning õnne ja edu algavaks aastaks
kogu valla rahvale!

Aasta lõpul võetakse ikka aeg maha ning arutletakse nii olnu kui tuleva üle.

Alljärgnevate mõtiskluste kaudu selguvad meie kandi inimeste tänavused aastavahetusemõtted.

1. Mis valmistas Teile tänavu rõõmu ja mis tegi murelikuks?

2. Mida uut loodate näha kodukandi elus tuleval aastal?

1. Tänavust aastat võib hetkel hinnata raskeks igas mõttes. Kui vaadelda esimest poolaastat, siis koos kevade ja looduse tärkamisega olid ka ootused pigem optimistlikud kui pessimistlikud. Suurimad lootused olid seotud hariduse edendamisega vallas. Oli kokkulepe Haridusministeeriumiga Ärikeskuse ostuks hiljemalt jaanipäevaks ja selle ümberehitamise alustamiseks õppekeskuseks. Ees ootas koolidirektori konkurss Väike-Maarja gümnaasiumis. Kiltsi koolis jätkusid rekonstrueerimistööd parempoolse tiibhoone osas. Spordis tegid Lurichi poisid mehetegusid Itaalias Palestriinas 21.-26. juunini toimunud rahvusvahelisel korvpalliturniiril, tuues ära karika ja saades ülimalt sooja vastuvõtu osaliseks. Samal ajal viisime kodus läbi esimesed naisekandmise võistlused Eestis, mis olid üle ootuste kõrgetasemelised, sest nende võistluste võitjad krooniti hiljem Sonkajärvil maailmameistreiks.

Teist poolaastat võib kokku võtta märksõnaga "närviline". Maapanga krahh kriipsutas läbi õppekeskuse otstarbeks maja ostu jaanipäevaks, koolidirektori konkurss kukkus sisuliselt läbi, Kiltsi kooli rekonstrueerimise finantseerimist ei aktsepteerinud koondmeeste valitsus 1999. aasta eelarve projektis vaatamata asjaolule, et maakonnas on Kiltsi Põhikooli rekonstrueerimine hariduses prioriteet nr 1. Panus tehti Kundas aastaid pooleliolevale tehase poolt alustatud "profülaktooriumi" hoonele, mis neelanuks ca 20 mln riigieelarve raha. Õnneks see meeletus ei realiseerunud, kuna Kunda linnapea otsustas vahepeal astuda hoopis Keskerakonda. Siis kanditi 4,5 mln Rakvere Gümnaasiumile, see tähendab, et Rakveres on ka kõige rohkem valijaid. Vahepeal jäi Väike-Maarja Õppekeskuses komplekteerimata kaks eriala, mis õpilaste arvu näol valusalt tulevikus kätte maksab. Nüüd on vaja juba tõestada kooli eksistentsi jätkamise otstarbekust. See kõik oleks võinud olemata olla! Eestis jääb kõikidel tasanditel kahjuks puudu eetilisusest, vastutustundest, kohusetundest ja võimukandjatel riigimehelikkusest. Seepärast lõhiseb ka "mõisaköis" edasi...

Näen kõige kiuste ka palju edumeelset selles aastas. Väike-Maarja Gümnaasium on saanud koolijuhi-liidri, algkooli majas vahetasime välja keskküttesüsteemi koos katlamajaga, päästetud on Kiltsi lossi parempoolne tiibhoone, heakorra ja haljastuse alal astusime pika sammu edasi, õppekeskusele hoone ostuks on leping sõlmitud, 1999. aasta riigieelarve vastuvõtmise korral toimub ka ost-müük jne. 1999. aastast lahutatakse iseseisvaks kooliks Riigi Päästekool, kuhu on planeeritud väga suured investeeringud. Avasime külastajatele Vao torni – ekspositsioon on Janis Tobrelutsu muuseumist. Väärilselt ja väljapeetult tähistasime Väike-Maarja Gümnaasiumi 125. aastapäeva. Realiseerus Ebavere projekti (vt eelmist infolehte) esimene etapp, edukalt rakendus Phare Pandivere veekaitseala projekt. Saime rahvusvahelise eksperthinnangu valla arenguprobleemide käsitlemiseks. Meile on asunud tööle Ameerika Rahukorpuse esindajad Anne Turner ärikonsultandina ja Tanya Kadesh inglise keele õpetajana.

Lõppkokkuvõttes oleme kõige kiuste suutnud enda püstitatud eesmärgid põhiosas täita.

2. Valla eelarve osas tuleb kindlasti järgmine aasta pingeline, seda eeskätt laenu tagasimaksete tõttu. Samuti püsib oht, et majanduskasv aeglustub veelgi, mis otseselt mõjutab ka valla käekäiku. Oleme võimalikeks tagasilöökideks valmistunud. Järgmise aasta eelarve projekt on koostatud kon-servatiivselt – kui ei laeku kasvavalt tulusid, siis ei saa ka niipalju tarbida.

Järgmine aasta on valimiste aasta. Loodan, et rahvas taastab oma usu riigivõimu, valides väärilised esindajad parlamenti. Sellist korralagedust ja vastutamatust, mis riigis valitseb, ei kannata nii väike ja vaene Eesti enam kaua välja. Lõpmatuseni ei saa seda õigustada väitega, et iga rahvas on väärt oma juhte. Kohalikud valimised oktoobris peaksid tulema rohkem poliitilised, siis on ka hiljem pärast valimisi võimalik vastutust teatud lubaduste eest konkretiseerida.

Järgmisel aastal püüame valmis projekteerida uue raamatukogu, kasutusele võtta õppekeskuse otstarbeks ärikeskuse ja valmis ehitada Kiltsi kooli tiibhoone. Samuti jätkame läbirääkimisi Ebavere projekti rahastamiseks. Kui meie poolt Phare raames esitatud projekt valla arengukava koostamiseks leiab finantseerimist, siis jõuame sõprusvaldadest partnerite abiga valla arenguprobleemide teadvustamisel ja käsitlemisel kvalitatiivselt uuele tasandile.

Loodan, et vaatamata võimalikele raskustele, mis meid ees ootavad, säilitame koostöövalmiduse ja mõistmise üksteise suhtes. Läheneva aastavahetusega soovin kõigile valget jõuluaega ja soovide täitumist!

Sven KESLER

On olnud normaalne, töine, kiirelt kadunud aasta oma rõõmude ja muredega. Igas ühiskonnas, nii Eestiski, on suur hulk naisi, kellel on võrdselt tähtsad pere, töö ja osalus ühe paikkonna elus. Nii olengi rõõmus, et seni kõigeks soovi ja energiat on jagunud. Et sellise suure arvu patsientidega olen hakkama saanud, võlgnen küll tänu nende mõistvusele ja heatahtlikkusele minu suhtes.

Inimene olla on väärtuslik väljakutse igas ühiskonnas, igasuguses elus. Soovin, et selles keerulises, vastuolulises tänapäevas oskaksime inimesena enam väärtustada teadmisi, soovi pidevalt õppida, sest edukuse toovad vaid oskused ja **ränk** töö, eriti ühe väikerahva jaoks. Praegu tundub mulle küll, et kodu ja perekonna roll noorte, s.t. laste põhitõdede, püsiväärtuse kujundamisel on üsna vähene, puudulik või oskamatu.

Soovin kõikidele vallakodanikele enam oskust väikest rõõmu suureks muuta, väikest muret veelgi pisemaks pisendada nii enese kui kaaslaste jaoks. Jõulud on rahu, vaikuse, aga ka headuse, leppimise ja heategevuse aeg. Püüdkem siis märgata abivajajaid, püüdkem rõõmu teha eelkõige lastega peredele. Usun, et kellelgi pole olnud põhjust pettuda filosoof M. Gandhi elutões - "Tehes head teistele, teed sa seda eelkõige iseendale."

Soovin kõikidele head tervist, jõurõõmu ja armastust!

Teie Mall LEPIKSOO

1. Isiklikus plaanis võin mööduva aasta kanda edukate lahtrisse. Tööd on olnud palju ja mitmekesist. Eelkõige valmistab muidugi suurt rõõmu, et meie muusikakool on jätkuvalt populaarne ja laste seas "kõva sõna". Õnnestunud esinemised aasta jooksul on toonud rõõmu paljudele kuulajatele. Rahvamaja elab täiel rinnal ja ega see Väike-Maarjas teisiti olla saakski. Kahtlemata kandis 1998. aasta nii mitmeski plaanis Väike-Maarja Gümnaasiumi juubeli pitserit. Tunnen siirast heameelt, et suutsin selle õnnestumiseks omalt poolt panuse anda.

Olen tänulik Rakvere Teatrile, et minule usaldati nii populaarse lasteetenduse nagu "PIPI PIKKSUKK" muusika orkestreerimine. See tükk on praegu väga oodatud ja nõutud üle terve vabariigi. Loodan, et sama juhtub ka etendusega "PÄKAPIKULA", mille kallal just lõpetasin töö. Tänada tahan ka Rakvere Linnaorkestrit, kes on mitmel korral kutsunud mind oma külalisesinejaks.

Üks positiivseid kõrgpunkte oli ehk kevadel, kui ansambel "LIISA" sammus järjest tõusuteel ja laulis lõpuks ennast Hans Hindpere isiklikult kutsutud juubelikülaliste sekka.

Murelikuks tegevaid asju oli kahtlemata ka, aga ehk on mõtet nad koos selle aastanumbriga lihtsalt seljataha jätta. Loodan südamest, et järgmisel aastal ei tule selliseid totravõitu "pangandusüllatusi" ja muid madalavõitu kemplemisi-kisklemisi poliitikamaailmas. Rahvas tahab eelkõige kindlustunnet nii moraalses kui ka majanduslikus mõttes. Tsirkus toidab ainult tsirkuse tegijat ennast. Ja muidugi ... paljulapseliste perede ja vanainimeste teema on juba nii vana ja ära leierdatud, et ausalt öeldes hakkab häbi, aga ilusast jutust ja lubadustest ikka eriti kaugemale ei jõuta. Ehk pilt selgineb (loodan märtsis toimuvate valimiste peale).

2. Kodukandile soovin eelkõige seda, et kõikvõimalikest suurematest ja väiksematest "maavärinatest" targa mõistuse ja selgete silmadega välja tulla. Selleks pole tarvis muud kui kindlat õlg õla kõrval tunnet, üksteise usaldamist ja ausust.

Mida uut ... ei oskagi nii konkreetselt öelda, sest eks selle uue moodustavadki meie kõigi soovid, püüdlused ja teod uuel aastal. Jäägu see uus, mis tuleb, toredaks üllatuseks meile kõigile.

Raivo NARITS

1. Üpris keeruline on kogu aasta perspektiivis sarnasele küsimusele vastata. Ilmselt oleks hea iga aasta lõppedes läbi teha mõnepäevane rekollektsioon – mõtisklusperiood juhendajaga. Kokkutulnud inimesed üritavad seal kontsentreeruda teatud küsimustele ja teha analüüsi (kõigil peale juhendaja kehtib vaikimiskohustus). See aitaks eraldada olulist ebaolulisest ja saada möödaläinud aastast enda jaoks mingit läbilõiget.

Arvan, et oli tegemist tegevusrohke aastaga. Lisaks kahe koguduse teenimisele olen seotud õpetamisülesandega meie kiriku teoloogilises instituudis ja omaenda magistriõpingutega. Alati jääb seetõttu millegi jaoks aega liiga väheks ja see valmistab ehk muret. Positiivne asi oli võimalus võtta aasta alguses õppepuhkust ja tegelda selle poolega elust. See võimaldas asetuda kõrvale ja näha igapäevatööd ja -elu pisut teisest vaatenurgast. Rõõmu valmistas kindlasti ka see, et kiriku juures ja pastoraadi ruumides remont edasi liikus. Siinkohal ongi paslik öelda aitäh kõigile inimestele ning asutistele, kes möödaläinud aasta vältel ühise asja nimel aidanud võidelda ning tegutseda.

2. Loota tasub alati üle tegelikkuse kammitsevate piiride. Nii saabki tegelikkust kujundada ja maailma muuta. Loodan, et remondi- ja restaureerimistööd kirikus ja koguduse ruumes jätkuvad. Loodan, et kogudusega liitub uusi inimesi. Loodan, et üldine areng Väike-Maarjas ei seisku, vaid läheb edasi. Loodan, et inimesed leiavad julgust elada mõttekalt.

Tauno TEDER

Aasta 1998 hakkab lõppema. See on olnud täpselt nii pikk ajas ja muutuv oma aastaaegadega nagu iga eelminegi, kuid samas eriline ja kordumatu. Sellepärast tulebki igale möödunud aastale tagasi vaadata ning anda hinnang, et seada plaane uueks aastaks.

Kui panna 1998.a. rõõmud ja mured kaalukausile, siis minu jaoks valitseks seal tasakaal. Selge on see, et rahul ei saa olla möödunud aasta majandusliku poolega, kuid siin on põhjused ja tagajärjed palju sügavamad kui ainult isiklikud. Eks me kõik kiru selle aasta ilmastikku, kuskile panka jäänud raha ja et keegi on meile võlgu ning mina olen ... jne. Sellest ahelast väljapääs on ainult üks - head äriideed ning siis leiab ka investori.

Heameelt teeb see, et vald on alustanud mitmete tegevusprojektide käivitamist, mis tõotavad valla rahvale edaspidiseks nii tööd kui meelelahutust.

Soovin kogu valla rahvale head aastavahetust ja edu uuel algaval 1999. aastal!

Gennadi LUHA

1. 1998. aasta võib jagada kaheks: positiivne ja negatiivne.

Esimene poolaasta oli positiivne. Eesti majandus oli tõusuteel, maainimeste elatustaseme pidev tõus andis tunda, et elu maal läheb hästi. Lävin päevas paljude inimestega ja tunnetasin nendes üldist rahulolu. See valmistas mulle rõõmu.

Ja siis aasta teine pool. Täielik tagasiminek. Üha süvenev kaos maal on muutnud inimesed väga mornideks ja nad ei tea, mida toob homne päev. 3/4 maainimestest ei ole võimelised üksi hakkama saama. See kõik teeb mulle muret.

2. Väike-Maarja vald on viimastel aastatel jõudsalt arenenud. Seda võib silmata iga võõras, kes sõidab keskusesse. Korras hooned ja tasemel haljastus on nagu visiitkaart, mida vald pakub. Seda on hea kogeda, sest see on ju kodukant.

Loodan näha, et vald leiab vahendeid midagi ära teha ka ääremaadel, kus lagunema kippuvad teed ja kinnikasvanud vaatamisväärsused lausa paluvad abi.

Arvo KAARE

1. Murelikuks teeb, et palju perekondi elab majanduslikult raskes olukorras. Koos tööja rahaprobleemidega tekivad pinged ka kodus, kus kannatajaks pooleks on enamasti lapsed. Seoses raskustega põllumajanduses halveneb olukord veelgi. Kõik see kajastub lastega seonduvas. Suureneb perekondade arv, kes ei suuda tasuda koolis vajaminevate töövihikute ja koolilõuna eest ega saa võimaldada oma lastele tervistavate puhkelaagrite, keele- ja spordilaagrite tuusikuid.

Rõõmu teeb, et kui Eestis tervikuna on murettekitavaks probleemiks sündivuse langus, siis meie vallas on viimastel aastatel sünnid-surmad tasakaalus. Palju on meil ka tublisid suuri perekondi, kus kasvamas neli ja enam töökat last.

2. Soovin, et inimesed muutuksid hoolivamateks üksteise suhtes ja märkaksid ka endast väiksemaid, nõrgemaid ja mures olevaid kaaslasi. Loodan, et paraneb koostöö lastevanemate ja lastega tegelevate töötajate vahel, mis vähendaks oluliselt pingeid meie argielus. Loodan, et meie kiirelt muutuvas ühiskonnas teadvustatakse järgneval aastal enam perekonna kui riigi aluse tähtsust ja mõistetakse tugeva ja terve kodu vajalikkust täisväärtusliku inimese arengule.

Kauneid jõulupühi kõikidesse kodudesse!

Helle LING

1. Rõõmu valmistas, et tütar lõpetas Rakke Gümnaasiumi ja asus õppima Tallinna Kergetööstustehnikumi. Veel tähistasime 20. pulmaaastapäeva.

Rõõmu valmisas veel ilus ja pikk sügis. Õigeaegselt said tehtud kõik sügistööd.

Murelikuks tegi vihmane ja jahe suvi, mille tõttu jäid saagid loodetust kesisemaks.

2. Tahaks loota, et tuleval aastal elujärg ikka paremuse poole läheb.

Raimo BEILMANN

1. Rõõmu valmistab meie valla inimeste suhtumise muutumine hooldekodu elanikesse. Üha rohkem pakutakse meile abi. Oleme kõigile tänulikud. Rõõmu teeb ka vallavolikogu huvi meie tegemiste vastu.

Murelikuks teeb aga see, et palju on inimesi, kes ei tule enam iseendaga toime ja vajavad kõrvalist abi. Vanemad inimesed kirjutatakse haiglast välja, aga kodus pole aitajaid. Maal on ka vahemaad väga suured ja pereõde või sotsiaaltöötaja ei jõua abivajajaid iga päev külastada. Nii jõuabki inimene hooldekodusse.

2. Soovin, et areneks ettevõtlus ja tuleks uusi töökohti juurde. Kui inimestel on tööd, siis on ka vähem sotsiaalabi vajajaid.

Soovin kõigile rahulikke jõule ning tervist ja õnne igasse kodusse!

Asta PERI

1. Muresid on olnud mööduval aastal mitmeid, kuid neid ei saa kaaluga mõõta, samuti mitte lipsuga kokku köita. Laste mured, nende omavahelised suhted koolis ja kodus, selle kõige jaoks on minu südames eriline koht.

Rõõmu valmistab eriti see, kui inimesed meie ümber on ausad ja rõõmsameelsed. Halb tuju ei paranda midagi. Möödunud aasta rõõmud on seotud lastega, sest nende kordaminekud on seda minulegi. See on ju kõikide emadega nii.

2. Uuelt aastalt ootan veelgi tähelepanelikumat suhtumist üksteisesse, et keegi ei peaks olema üksi, kui ta seda just ei vaja.

Silva VALDMETS

Kuna haridus on praegusel ajahetkel üks kõige enam tähelepanu ning tarku ja edasiviivaid mõtteid ja tegusid vajav valdkond, mõtestab alljärgnev lahti koolielu praeguse seisu ning arenguvajadused ja -võimalused meie vallas.
1. Mida arvate koolielu hetkeseisust?
2. Milliseid arenguvõimalusi näete Väike-Maarja valla hariduselus?

1. Kool on meie igapäevaelu üks loomulik ja lahutamatu osa. Järelikult ei saa koolielu muust elust oma kvaliteedilt oluliselt erineda. Elu Väike-Maarja valla koolides kulgeb just nii nagu vallas tervikuna. Ikka on soovid ja taotlused ees meie võimalustest.

Viimaste aastate tulemuste põhjal võib arvata, et õpilaste ettevalmistus eelseisvaks eluks on päris heal tasemel. Kahju, et gümnaasiumi lõpetajate hulgas on noori, kes ei lähe edasi õppima. Suur puudus on meil heatasemelisest ametikoolist. Päästekool on tulnud jõuliselt meie valda, siin kanda kinnitanud ja edasi arenenud. See on igati positiivne. Kuid mingil juhul ei saa rahul olla sellega, et päästekooli kõrval õppekeskuse järelejäänud osa mandub.

Võlglased oleme koolipere ees materiaalses mõttes, st. - parema hariduse andmiseks vajavad koolid - ennekõike koolide hooned - korralikku remonti. Kiltsi kooli renoveerimine on liialt pikale veninud. Gümnaasiumihoone vajab hädasti uusi aknaid.

2. Et ühel piirkonnal oleks tulevikku, peab seal olema küllaldaselt järelkasvu - lapsi. Selleks, et lastega noored pered tahaksid meie vallas elada, peaks meil olema normaalselt funktsioneeriv koolivõrk. Elementaarse alghariduse peaksid lapsed saama võimalikult kodu ligidal suhteliselt väiksemas koolis, kus õpetajal on võimalik iga lapsega individuaalselt tegeleda. Keskastmes võiksid lapsed küll juba natuke kaugemal käia. Arvan, et meie valla praegune koolivõrk on üsna optimaalne.

Hariduselu korraldamine peaks lähtuma eesmärgist anda igale lapsele tema võimetele kohane haridus. Ei ole mitte kõik lapsed võrdsete vaimsete võimetega ja seetõttu ei ole otstarbekas erinevate võimetega õpilasi mehhaaniliselt ühte klassi kokku toppida.

Kui me tahame püsida riigina, siis selle eelduseks on eesti keele, meele ja kultuuri edendamine. Selleks oleme me kohustatud võimekamaid lapsi enam arendama ja tööle panema, et neil klassitunnis lihtsalt igav ei oleks. Vaimsetelt võimetelt nõrgematel ei maksaks valehäbi tunda, et ühed on targad ja teised lollid. Looduses valitseb enamasti tasakaal. Need, kes on oma vaimult vähem andekad, on tavaliselt osavuses ja käelises tegevuses tugevamad. Teame ju kõik, et heast oskustöölisest on suur puudus.

Gümnaasium peab saama edasi areneda ja ta areneb, kui me suudame paralleelselt välja arendada normaalselt toimiva ametiõppe võrgu, s.t., et igal lapsel oleks tõepoolest võimalus omandada võimetekohane haridus ja amet ning leida koht oma ühiskonnas. Iga ühiskonna liige peab tundma ennast selle ühiskonna jaoks vajaliku inimesena. Mingil juhul ei tohi me ebamäärast halli massi kasvatada, siis sureme õige varsti välja.

Hariduselu ajakohastamine nõuab entusiastlikke koolijuhte, kohutavat energiat ja palju raha. Peaksime nüüd kõik iseendalt küsima, kas me tahame ja suudame ja kas me leiame selleks piisavalt raha?

Soovin valla elanikele jõulurahu ja edukat toimetamist uuel aastal!

Jaak LÄÄNEMETS

1. Meil on haridusreformist juba pikka aega räägitud ja palju sellest ka kirjutatud. 1996. aastal kinnitati uus põhi- ja keskhariduse riiklik õppekava. Välja on antud hariduse arengut puudutavad dokumendid nagu "Õppiv Eesti" ja Eesti haridusstrateegia. Õppimist käsitleme kui investeeringut tulevikku, millest otseselt oleneb kogu ühiskonna areng. Peavad ju need poisid ja tüdrukud, kes täna koolipingis istuvad, töötama järgmisel aastatuhandel. Millistes tingimustes õpib tänapäeval koolilaps? Hariduse omandamisel on tähtsaimaks tingimuseks õpilase töökeskkond nii kodus kui ka koolis. Sõltub ju toimetulek koolis lapse tervisest ja eluviisi tervislikkusest. Ärevaks teevad uurimisrühma "Lapse tervis" ja projekti "Koolikeskkond" tulemused. Pingerida koolikeskkonna erinevate valdkondade mõjul on järgmine: õppe- ja kasvatuskorraldus, kooli maa-ala, ruumid, ruumide valgustus, õpilaste toitlustamine, koolimööbel, õhu- ja soojusrežiim, ruumide korrashoid jne. Selgus, et tegelik õppekorraldus on muutumas terviseohtlikuks - lapsed on ülekoormatud ja lapse tööpäeva pikkus ületab täiskasvanutele kehtestatud normid. Ka õpilaste kodune eluviis näitab, et õpikeskkond on ebatervislik. Väsinud ja vähemaganud õpilane on õppetööks vähem valmis. Halvema tervisega kaasneb üldine rahulolematuse tõus ja mitmed muud probleemid koolis ja ka kodus. Ka meie valla koolides on samad probleemid. Näiteks tõsine küsimus on koolides valgustus, eriti tahvlivalgustus. Kindlasti tuleb lahendada meil koolipsühholoogi probleem, sest vaimse töö tulemustele mõjub lapse heaolutunne või selle puudumine, tema inimsuhted kodus ja koolis, tema väärtusorientatsioon. Õpilane vajab abiks inimest, kes aitaks tal toime tulla iseenda ja oma inimsuhetega.

2. Koolide ja teiste lasteasutuste areng sõltub eelkõige laste arvust asutuses. Kui arvestame sündivust käesoleva ajani, siis kõikides koolides väheneb laste arv veel kaks aastat. Mida väiksem on kool, seda raskem aeg ees ootab. Kõige rohkem puudutab see Triigi Lasteaed-Algkooli, kus juba järgmisel sügisel õpib 38 õpilase asemel 24 õpilast. Väike-Maarja Lastepäevakodus jääb laste arv paaril järgneval aastal 120 piiridesse ja see annab võimaluse avada kuus rühma. Suurem on sündivus Vao piirkonnas, mis annab võimaluse avada lasteaiarühma Kiltsi Põhikooli juures. See on muidugi võimalik juhul, kui parem tiibhoone valmib. Triigi ja Kiltsi piirkonna koolidel on tähtis osa kohaliku kultuuri- ja infokeskusena. Triigi kooli ruumides avab juba järgmisel sügisel uksed Triigi Raamatukogu.

Huvikoolina tegutseb meil Väike-Maarja Muusikakool, kus sellel õppeaastal õpib 70 õpilast, neist 11 naabervaldadest. Selline õpilaste arv on optimaalne. Kooli areng sõltub ruumide olemasolust. Raamatukogu kolimisega lasteaia ruumidesse lahenevad muusikakooli jaoks ka need probleemid.

Väike-Maarja Gümnaasiumi ja Väike-Maarja Õppekeskuse areng sõltub sellest, kuidas Eestis püütakse anda võimalus omandada üld- ja kutsehariduse paralleelselt. Lääne-Euroopas ollakse arvamusel, et selleks, et inimene ei jääks jalgu kiiresti muutuvatele olukordadele, tuleb leida niisugused kutsealade viisid, mis annaksid talle nii üldkompetentsuse kui ka hea erialase ettevalmistuse. Turumajanduse tingimustes on eriti oluline, et inimesel oleks vajaduse korral võimalik kiiresti üle minna õpitud kutseala raames teisele erialale. See on võimalik ainult siis, kui elukutset õppivad inimesed omandavad väga head baasteadmised. Majanduslik jõukus Saksamaal, Jaapanis, Hollandis, Rootsis jm on saavutatud hea kutsealase ettevalmistusega. Erilist tähelepanu on pööratud üld- ja kutsehariduse integreerimisele.

Kas võtta Eestis kasutusele rootsipärane gümnaasiumi mõiste, mis tähendaks keskastme õppeasutust, kus on võimalik õppida nii üld- kui kutsehariduslikku suunitlusega õppekava järgi? Selline küsimus on püstitatud Eesti haridusstrateegia eelnõus ja see vajab hariduspoliitilist otsust. Arvestades seda, et igaühel peab olema võimalus omandada haridust vastavalt oma võimetele ja vaadates meie põhikooli astme õpilaskontingenti, siis Väike-Maarja piirkond vajab sellist koolitüüpi. Õpilasel on sellisel juhul võimalus pärast põhikooli lõpetamist valida, millise õppekava järgi ta edasi õpib. Tal on võimalus valida üldkeskharidus, kus on süvaõpe ja väljundiks edaspidi omandada kõrgharidus, või üldkeskharidus, mis annab võimluse edasi õppida rakenduskõrgkoolis. Õpilane võib kohe otsustada kutsekeskhariduse või hoopis kutsehariduse kasuks. Me elame kiiresti muutuvas ajas ja muutunud on kasutatav tehnoloogia, eriti infotehnoloogia ning arengut ei tohi pidurdama hakata tööjõu madal haridustase.

Rahulikke jõule ja ilusat aastavahetust!

Raili SIRGMETS

1. Armas lugeja! Arvan, et koolielu vallas on rahuldav. Kuhu ta liigub, seda näitab aeg. Sooviks, et valla "tšinovnikud" mõistaksid koolielu omapära, et õppeaasta algab 1. septembril, mitte 1. jaanuaril.

2. Hariduselu arenguvõimalused. Vallas räägitakse integreeritud koolist. Milline see on? Kas kordub jälle see, mis oli? Õpetati lüpsja ja traktoristi eriala. Millist eriala pakkuda nüüd Väike-Maarjas? Sellele ei oska vastata terves vabariigis keegi.

Edasi peaks liikuma väga tasa ja targu. Üks väär samm maksaks meile kätte aastakümneid.

Tänan!

Li-Ann LEHTMETS

1. Raudselt peab paika ütlus, et haridussüsteem on väga konservatiivne. Päris mitmetest uuendustest on räägitud juba aastaid tagasi, aga isegi täna on enamus asju jäänud jutu tasemele. Muidugi, mõnel juhul pidurdab arengut raha, aga mitte alati. Ja kui uuendus ka tehakse, ollakse väga kärsitud tulemuste ootamisel ja juba hakatakse uut uuesti parandama. Jutuga võime me olla väga hariduslembelised, aga kui sellele tegusid ei järgne, on tulemus ikka null. Tänased juhid mõtlevad väga majanduslikult. Õnneks ei ole veel välja mõeldud masinat, mis mõõdaks, mitme krooni eest üks või teine haridus- või kultuuriasutus päeva või nädala jooksul kasu on toonud. Kuigi vastuses küsimusele on palju negatiivset, olen kindel, et hariduse paremad päevad on veel ees.

2. Arvan, et järgmine aasta toob meile suuri muutusi. Kõigepealt ehk õnnestub lõpuks eraldada päästekool õppekeskusest. Teiseks loodan, et haridusministeerium leiab lõpuks raha, millega oleks võimalik ära osta hr. Hinnosaarele kuuluv ärikeskus, kuhu siis peaks seejärel kolima Väike-Maarja Ametikool. Mingil ajamomendil peaks hakkama toimuma ka kooli munitsipaliseerimine, kui aga kõik jätkub sama tempoga, siis järgmisel aastal me sellest ainult räägime. Järgmisel aastal plaanime alustada ka siselasketiiru ehitust praeguse ärikeskuse keldrisse. Rahvusvahelisi võistlusi pole seal küll võimalik korraldada, aga valla vajadused peaks see rahuldama küll. Isiklikult tahaksin rohkem propageerida mõtet, kas mitte pole mõttekas võtta gümnaasiumisse üks grupp õpilasi, kes lisaks üldainetele õpiksid kolme aasta jooksul päästeteenistuse, politsei ja sõjaväeteenistuse põhitõdesid, saaksid veidi tugevama füüsilise ettevalmistuse, et kooli lõpetades oleks neil suuremaid šansse pääseda Riigi Sisekaitse Akadeemiasse. Võimalused selliste poiste õpetamiseks Väike-Maarjas on täiesti olemas. Hea diplomaadi olemasolul on võimalik juurde saada ka lisarahasid.

Ja lõpetuseks, kui mulle siin juba sõna anti, tahaks soovida kogu vallarahvale häid saabuvaid pühi.

Ants RIKBERG

1. Koolil on kodanikutunnetuse arendamisel kodu kõrval kindlalt oluline koht ja töö selles osas tuleks minu tähelepanekute põhjal küll paremini läbi mõelda. Parimaid tulemusi on kõikidel aegadel vaimsuse arendamisel saadud ikka õpilasorganisatsioonide ja nende juhendajate isikliku eeskuju kaudu. Kas ei oleks aeg loobuda põhimõttest "minge ja tehke" ning asendada see ettepanekuga "tulge ja teeme". On, mille üle pedagoogilistel kollektiividel mõelda. Jõudu tööle ja edu ettevõtmistes!

2. Koolide ja lasteasutuste võrku pean optimaalseks, muusikakooli olemasolu fantastiliseks. Kindlasti on arenguvõimalusi kutsehariduse kvaliteedis.

Irene KALDMA

1. Kõigepealt näen tegeliku ja teoreetilise koolielu vastuolulisust. Seda eelkõige õppekavade rakendamises. Kaks aastat tagasi võeti kasutusele uued õppekavad. Üleminek nendele 4.,7. ja 10. klassides ei ole aga võimalik, kui ei ole läbitud ja omandatud neid oskusi ja teadmisi, mida nõutakse eelmise astme lõpetamisel. Kavade koostamisel vanemates astmetes on aga just sellele tuginetudki. Peaks olema loogiline, et nõuda ja kontrollida saab seda, mida on varem omandatud või piltlikult öeldes, et me vanemates astmetes ei hakkaks maja ehitama vundamendile, mis on rajatud maa peale. Teame, et selline maja ei püsi kuigi kaua.

Teiseks. Kool on loodud eelkõige selleks, et omandada oskusi ja teadmisi. Praegusel ajal on aga sellele üha rohkem lisandunud sotsiaalabi funktsioon. Nii mõnigi laps käib koolis eelkõige selleks, et siin on koht, kus vähemalt üks kord päevas saab kõhu korralikult täis. Või ei ole tal lihtsalt kuhugi mujale minna. Pole normaalne, et 6. - 7. klassis "õpivad" passiealised noorukid. Vanemal on aga õigus otsustada selle üle, kus koolis tema laps käib.

Kolmandaks. Üha rohkem räägitakse ja püütakse seadusandlikult liikuda sinnapoole, et kool on teenindusasutus: maksumaksjal, lapsevanemal, õpilasel-kliendil on õigus teada ja nõuda, missugust haridust ühest või teisest koolist ANTAKSE. Haridust ja haritust (kasvatust) ei saa ANDA. See tuleb OMANDADA. Kool ja õpetajad saavad selle omandamist ainult suunata, toetada. Kui leivavili ei vasta teatud nõuetele, ei saa temast head leiba.

Neljandaks. Kõik me oleme käinud koolis. Ühel on koolist meeles head mälestused, teisel konfliktid. Kuna kõigil on oma kogemus, siis leiame, et just MINA tean, mis koolis valesti on ja mida ja kuidas tuleb muuta. Kas on veel mõnda teise elukutse esindajat, keda meie ajakirjandus niivõrd palju on sarjanud. Samas, õpetaja roll on ühiskonnas muutunud. Võiksime küsida õpetajate töötasude kohta. Ikka ja jälle on juttu, et õpetajate töötasu on tõstetud või tõstetakse nii ja nii mitu protsenti. Tõstetakse ja tõstetakse, aga ikkagi jäädakse alla riigi keskmist.

Viiendaks. Üha rohkem kuuleme ja loeme: "Haridus vajab revolutsiooni". Mis on revolutsioon? Kõige lühemalt: järsk muutus (sageli 180 kraadi) mingil elualal või ühiskonnas. Sõna revolutsioon tuletab mulle meelde isa kogemust ajast, kui ta viibis "meie kodumaa" ühes kõige külmemas paigas. Kaasvang osales aktiivselt 1917.a. revolutsioonis Petrogradis ja meenutas seda aastat suure vaimustusega: "Meie olime peremehed. Süüa-juua oli küll. Lõbu oli laialt. Peksime puruks purżuide peeglid-aknad. Voh oli elu!" Kui isa oma tasakaalukal viisil küsis, mis sai edasi, mõtles ta natuke ja lausus: "Pärast oli kuradi külm ja süüa ka polnud midagi!"

Sellega ei taha ma sugugi öelda, et koolis (hariduses) ei peaks toimuma muutusi. Vastupidi, kuid need peavad toimuma väga läbimõeldult. Nii sageli püüame me üle võtta võõraid käsitlusi väljastpoolt ega taha kuulata hoiatavaid signaale nendelt, kes need on ära proovinud ning leidnud nad halvemad olevat kui varasemad. Aga ikka on ju nii, et nii hea kui halva peame omal nahal läbi katsetama. Kool oli ja jääb alati teatud määral konservatiivseks ning tänu sellele oleme me säilitanud veel selle taseme, mis meil on olemas. Esitaksin siinjuures küsimuse: "Kust on tulnud meie tänased targad riigijuhid, parteide liidrid, majandus- ja pangandustegelased?" Vastus saab olla üks: oma lapsepõlvekodust, koolist. Sellest koolist, mida on püütud viimased 10 aastat muuta ja muuta.

Kool on paljude niitide kaudu seotud ühiskonnaga. Ühiskonna hoiak kandub laste kaudu ka kooli. Kui ajakirjandus kujundab negatiivset hoiakut, hakkab osa õpilasi samuti negatiivselt kooli suhtuma. Me räägime lapsesõbralikust koolist, seda peavad kujundama eelkõige õpetajad. Aga kas nad seda suudavad, kui ümbruskond näeb ainult õpetajapoolseid möödalaskmisi või seda, et õpetaja lahkub koolist pärast 4.-5. õppetundi. Tavainimene arvab, et õpetaja tööpäev ongi sellega lõppenud.

Lõpetuseks. Probleeme on koolis musttuhat (1000 + 1). Muutusi on vaja. Täielikult vanaviisi (aga mis on vanaviisi?) edasi liikuda ei ole võimalik. Milles on lahendus? Kus peaksime muutuma? Mida peame muutma? Ei oska seda oma väikese mätta otsast öelda. Kuid arvan, et enamik koolitöötajaid töötab ausalt, andes oma parima laste õpetamisel-suunamisel. Samas on suur osa neist oma tööelu lõpetamas, kuid järelkasvu ei ole. Eriti maapiirkondades. Peame tunnistama, et suur osa praeguseid õpetajaid ei ole muutusteks valmis, ei suuda **kõige parema tahtmise juures** vabaneda aastakümnete jooksul sisse kasvanud mõttemallidest. Muutumisvõimelised on noored. Me peame tegema panuse noortele. Saavutama seda, et nad tahaksid ja sooviksid omandada õpetajakutse ning sellel alal töötada ka maakoolis. Seniks, kuni neid ei ole, ei saa me vana kaadrit üle parda heita. Vastasel korral võime lausuda: "Pärast oli kuradi külm." Ja kui noored jõuavad kooli, vajavad nad endi kõrval vanemaid ja kogenenumaid - tasakaalustavat jõudu.

2. Väike-Maarja vald on õnneks elujõuline. Siin jätkub lapsi, on välja kujunenud oma infrastruktuur. Kuid omamoodi kahjuks tuleb asjaolu, et teatud arengu tõttu on vallas kolm keskust - keskne Väike-Maarja ning satelliidid Triigi ja Kiltsi. Minivõrdlus: Tallinn ja ülejäänud. Kui me ei taha, et enamus (proportsionaalselt) materiaalsetest ja vaimsetest ressurssidest koondub vaid ühte kohta, peame tegutsema, kulutama nii, et seda ei juhtuks. On hea, et praegune vallavalitsus selliselt ka tegutseb - Kiltsi kooli (lossi) renoveerimine, võimaluste piires normaalsete õppetingimuste loomine, lasteaia taasavamine. Organisatoorsest küljest leian, et vald vajab integreeritud õppeasutust, s.t. sellist, kus oleks ühendatud nii klassikaline gümnaasiumiharidus kui ka kutseõpe kõige laiemas mõttes koos üldise silmaringi arendamisega. See võib-olla ei peaks olema alati konkreetsele elukutsele suunatud, vaid valmistama noorukit ette elus toimetulekuks ja kujundama tema valmisolekut pidevõppeks.

Nähtavasti on vaja Väike-Maarja Gümnaasiumi baasil luua alates II klassist kas arendus- või tasandusklassid. Seal saaksid aeglasema arengutasemega lapsed oma eakaaslastele järele jõuda. Kindlasti vajab aga vald tervikuna veel ühte logopeedi, kes töötaks Triigi, Kiltsi ja Väike-Maarja lasteaia lastega. Tõsine vajadus on ka psühholoogi järele, kes aitaks lahendada tekkivaid konflikte, oleks konsultandiks nii vanematele kui ka õpetajatele.

Lembit KEERUS

1. Me elame kiiresti muutuvas ajas, mil enamik suhteid ühiskonnas on keerukad ning segipaisatud. Kõik see avaldab mõju koolielule – kas otseselt või kaudselt. Koolielu tugisammasteks on õpetajad, kes "toodavad" vaimseid väärtusi, väärtusi, mida inimene kasutab kogu elu jooksul, et eksisteerida. Õpetaja ülesanne on tugeva alusmüüri ladumine, aga töötasu tehtava töö eest naeruväärne! Muret teeb ka ajakirjandus, mille veergudelt võib lugeda negatiivseid artikleid koolielu kohta. Sõnal on võim ning müüb kahjuks halb uudis. Harva võib lugeda kooli kohta midagi positiivset, vahest "Õpetajate Lehest", kus kirjutajateks sageli õpetajad ise. Üha sagedamini räägitakse koolivägivallast. Ajakirjanduse allikate põhjal veedab laps suurema osa enne täiskasvanuks saamist koolis. Kõik see on õige, aga arvan, et kool ei sünnita vägivalda, probleem on milleski muus. Selge on see, et kõik õpilased on selle kooli lapsed, kus piirkonnas nad elavad, aga eelkõige on nad oma vanemate lapsed. Ei saa ainuüksi kooli vastutama panna kõikide ühiskonnas toimuvate negatiivsete protsesside eest. Kool saab kaasa aidata, suunata jne. Minu arvates on loomulik see, et lisaks hariduse andmisele tegelevadki õpetajad ka kasvatusküsimustega, teisiti pole mõeldavgi.

Lugejal tekib nüüd juba küsimus, kas praeguses koolielus midagi positiivset polegi? On küll. Arvan, et Väike-Maarja Gümnaasium ei ole tavaline maakool. Meil ei ole küll võimalust valida õpilasi, keda me õpetame, aga sellele vaatamata on meie koolis õppetöö tulemused aastaid olnud heal tasemel. Hindan kõrgelt ka koolisisest mikrokliimat, annab ju ka see tõuke õpivalmidusele. Positiivsed tulemused on meie ühine suur rõõm. Kindlasti on suur osa sellest pedagoogilisel kaadril, kes vastutustundega teeb oma igapäevatööd, ja ikka armastusega, teisiti pole mõeldavgi.

2. Soodsa pinnase hariduselu arenguks Väike-Maarja vallas tagab juba see, et siin on järjepidevalt haridust antud peaaegu kolmsada aastat. Aukartust äratav number! Ka hetkeseis on arenguks soodne - Väike-Maarja vallas on välja arenenud haridus-, kultuuri- ja sotsiaalasutuste võrgustik. Edasiseks arenguks pean vajalikuks töörühma moodustamist, kuhu kuuluvad valla ja volikogu haridusküsimustega tegelevad spetsialistid ning haridus- ja kultuuriasutuste juhid. Esmane ülesanne on koostöös välja töötada tegevusprogramm lähitulevikuks ja kaugem tulevikuvisioon. Tegevusprogrammi koostamisel peab arvestama selle pikaajalisusega, kogu haridusvõrgustiku integreeritusega, tulevikusuundadega (mis tulevad väljastpoolt kooli), peamine on, et arvesse võetaks praeguseid ja ka tulevikuressursse.

Koostöövajaduse valla haridusasutuste vahel tingib ka üleminek uuele õppekavale, kuna need peavad minu arvates ühes piirkonnas olema kooskõlastatud.

Küsimusele, milliseid arenguvõimalusi näen Väike-Maarja valla hariduselus, saab vastata väga pikalt, filosofeerides. Peamine on koostöös kindlaks teha hetkeseis, sellest tulenevad vajadused, võimalused, tulevikunägemused. Minu jaoks on peamine see, et meie vallas on piisavalt inimesi, kel on huvi siinse hariduselu edendamiseks, puudub ükskõikne suhtumine hariduse arengusse - ka see on rõõm.

Kohe-kohe on pühad ukse ees. Kõik me ootame oma sisemuses midagi ilusat, helget, imelist. See tulebki ... osake see hetk vaid ära tabada!

Parimad jõulusoovid kogu vallarahvale!

Marje EELMAA

1. Koolielu hetkeseis on sünkroonne meie ühiskonna hetkeseisuga. Paraku on ühiskonnas moraalne allakäik ja see loob kasvatuseks ja koolitööks ebasoodsa tausta. Kui laps rüüstab äsja ülespandud jõulukuuske (28. novembri õhtu kogemus), siis võibolla teeb ta seda sellepärast, et just õhtusöögi ajal kuulis ta vanemate kriitikat õpetajate, ülemuste, vallatöötajate kohta, kes ei oska midagi. Kahene moraal on noorele raske. Isegi kasvatusteoreetikud ei oska näha karisid ja olukordi, millega õpetaja iga päev kokku puutub. Püüdkem teda mõista ja mõelda, tänu millele või kellele mu laps selline on. See on minu meelest meie koolielu kõige kurvem pool - õpetaja on teenimatult risttule all.

2. Võin ebapopulaarsust võita, kui kergitan integreeritud kooli mõtte Väike-Maarja moodi. Meil on tugev algharidus, olen uhke meie gümnaasiumile, aga midagi on puudu. See "midagi" on võimalus ükskord vastavalt võimetele kas akadeemilist või kutsekeskharidust omandada, kas erivajadustega lapsi või täiskasvanuid koolitada, ehitamata nende vahele barjääre, vaid olemasolevaid ressursse maksimaalselt ära kasutades. Praegu kahjuks need barjäärid on, ja vanas kinni olek ei soodusta teistmoodi mõtlemist. Ka ühes peres võib olla erinevate võimetega lapsi, miks me ei võiks seda võtta kui loomulikku olukorda ja olla uhked nende kõikide üle, valmistades nad eluks ette kõige paremal viisil.

Reet KÕIV

1. Rääkides koolielu hetkeseisust puudutaksin eelkõige Väike-Maarja Muusikakooli, kuna selle kooli tegemistega olen kõige rohkem seotud ja kursis. Muusikakool on noor kool, eksisteerib alles kolmandat aastat. Ometi võime öelda, et oleme võrdne võrdsete seas. Siin toimub õppetöö vastavalt riiklikele programmidele. Toimuvad arvestused, hindekontserdid, eksamid... Oleme andnud palju kontserte väljaspool oma maja. Eks ole meilgi omad probleemid. Vajame palju muusikainstrumente, noote... Vajame avaramaid ruume. Meie mured on valdavalt materiaalset laadi nagu igal teiselgi haridusasutusel. Usun: kui saab riik rikkamaks, saab ka hariduselu oma rööbastesse. Oleme noor ja arenev kool. Võib-olla astume väikeste sammudega, aga ometi läheme edasi. Meil on head õpetajad, meil on palju tublisid lapsi.

Pean aastat 1998 Väike-Maarja Muusikakoolile heaks aastaks. Siiski ootan järgnevalt enamat.

2. Väike-Maarja valla hariduselu on pikkade traditsioonidega. Usun, et siin saavad lapsed hea hariduse. Paremini saab alati. Soovin Väike-Maarja vallale ja Eesti riigile rikkust. Siis saavad ka koolid uue näo ja uued võimalused.

Vallo TAAR

Väike-Maarja Muusikakool
soovib kõigile
väikestele ja suurtele muusikasõpradele
kauneid helisevaid jõule
ja rõõmsat aastavahetust!

Politseitutvustus

Lääne-Viru Politseiprefektuuri Väike-Maarja Politseijaoskonna vanemkonstaabel Anti AOSAAR.

Olen sündinud 9. veebruaril 1961.a. Harjumaal, Loksal. 1979.a. lõpetasin Loksa Keskkooli, alates 1983.a. olen elanud ja töötanud Väike-Maarjas. Olen abielus ja peres on kaks last - poeg ja tütar. Politseistruktuurides alustasin töötamist 1992.a. jaanuarist kordnikuna. Sama aasta suvel lõpetasin politseiõppe kolmekuulised algkursused Tallinnas. Alates 1992.a. novembrist töötasin Väike-Maarja valla konstaablina ja alates 1994.a. detsembrist Väike-Maarja Politseijaoskonna vanemkonstaablina, ühtlasi teenindan edasi Väike-Maarja valda. Nüüdseks olen oma politseilist haridust täiendanud ja lõpetanud 1996.a. kaugõppes Tallinna Politseikooli.

Seoses avanenud võimalustega tahan panna kõikidele vallaelanikele südamele, et nad rohkem pööraksid tähelepanu oma vara kaitsele, lukustaksid uksed ega jätaks väärtuslikke esemeid lohakile. Olgem valvsad kaitsma enda ja teiste vara. Ärge suhtuge ükskõikselt teid mittepuudutavatesse seaduserikkumistesse, sest järgmisena võite kannatanuks olla teie ise.

Kõikidest tähelepanekutest võib teatada ööpäevaringselt Väike-Maarja Politseijaoskonda telefonidel 61 802 või 61 160.

Lõpetuseks soovin kõigile vallaelanikele rahulikke jõule ning head ja turvalist uut aastat!

VALLAVOLIKOGUS

25. novembril 1998. a.

1. Üüri piirmäärade kinnitamine. Ette kandis valla peainsener Kaarel Moisa. Otsustati kehtestada alates 01.12.1998. a. järgmised üüri piirmäärad: 1) kõigi mugavustega korterid – 2.50/m²; 2) ahjuküttega korterid koos tsentraalse vesivarustuse ja kanalisatsiooniga – 1.90/m²; 3) ahjuküttega korterid ilma tsentraalse vesivarustuse ja kanalisatsioonita – 1.50/m²; 4) nn kõdupinnad – 1.00/m².

2. Vara müügist laekunud raha kasutamise kord. Ette kandis vallasekretär Peeter Rahnik. Kinnitati vara erastamisest Väike-Maarja valla omandireformi reservfondi laekunud raha kasutamise kord. Omandireformi reservfondi laekunud raha võib kasutada õigusvastaselt võõrandatud vara tagastamise ja kompenseerimisega, riigivara munitsipaliseerimisega, vallavara erastamise korraldamisega ja erastatud eluruumide haldamiseks moodustatava korteriühistu asutamisega seotud kulude katteks. Taotlused omandireformi reservfondist raha eraldamiseks esitatakse vallavalitsusele ning need peavad sisaldama järgmisi andmeid: kellele ja mis otstarbeks raha taotletakse, taotletava summa suurus ning arvestused ja kalkulatsioonid taotletava summa kohta. Nimetatud korra tekst avaldatakse Riigi Teataja Lisas.

3. Maamaksu määra muutmine. Ette kandis maakorraldusosakonna juhataja Diana Seepter. Et vähendada 1999. aasta eelarve pingelisust, otsustas volikogu maakomisjon teha ettepaneku tõsta maamaksu määra 1999. a. 2 protsendini maa maksustamishinnast aastas, jättes samas põllumajandussaaduste tootmiseks kasutatava haritava maa ja loodusliku rohumaa maksumäära muutmata. Otsustati kinnitada Väike-Maarja vallas maamaksu määraks 1999. a. 2% maa maksustamishinnast aastas, põllumajandussaaduste tootmiseks kasutusel oleva haritava maa ja loodusliku rohumaa maamaksu määraks jääb 0,7% maa maksustamishinnast aastas.

4. Valla turismiarengu projekti tutvustamine. Ette kandis valla peainsener Kaarel Moisa, kes tutvustas Phare CBC programmi projekti "Turismi infrastruktuur - Väike-Maarja turismi-, puhke- ja spordipiirkonna arendamine". Projekti lõplik presentatsioon toimub 1999. a. jaanuaris. Vallarahvale tutvumiseks pannakse joonised välja ärikeskuse fuajees ja Väike-Maarja Raamatukogus. Info võeti teadmiseks.

5. Info. Vallavanem Sven Kesler tutvustas vallavalitsuses arutlusel olnud küsimusi.

NB!

- **24. detsembril Väike-Maarja Vallavalitsuses kodanike vastuvõttu ei toimu.**
- **31. detsembril kestab vallavalitsuses tööpäev kella 13.00-ni.**

VALLAVALITSUSES

10. novembril 1998. a.

1. Arvuti soetamine Väike-Maarja Gümnaasiumile. Ette kandis haridusosakonna juhataja Raili Sirgmets. Eelarvesiseste reservide arvel on võimalik soetada Väike-Maarja Gümnaasiumile 1 arvuti. Samas on ette näha teisigi soetusi (õpetajatele korterite ostmine). Nõustuti arvuti soetamisega Väike-Maarja Gümnaasiumile.

2. Valla andmesidesüsteemi visiooni kinnitamine. Ette kandis informaatikaosakonna juhataja Urmas Reinart. Nõustuti valla andmesidesüsteemi visiooni kinnitamisega.

3. Väike-Maarja Rahvamaja katuse remondi pakkumise tulemuse kinnitamine. Ette kandis valla ehitusnõunik Ants Haasma. Kinnitati Väike-Maarja Rahvamaja katuse remondi parimaks pakkumiseks aktsiaseltsi Antaares pakkumine summas 91 895 krooni.

4. Maaküsimused. Ette kandis maakorraldusosakonna juhataja Diana Seepter. Kinnitati kompenseerimise menetluse alustamise ja määramise korralduse eelnõud.

5. Valla arenguprojekti tagatiskirja kinnitamine. Ette kandis eelarve- ja arenguosakonna juhataja Peeter Albi. Kinnitati Phare projekti "Partnerlus arenguks - valla arengukava" tagatiskiri.

6. Korterite soetamine. Ette kandis haridusosakonna juhataja Raili Sirgmets. Nõustuti kahe korteri soetamisega valla omandisse: Lõuna 11-1 hinnaga 9000 krooni ja Lõuna 11-17 hinnaga 30 000 krooni. Samas tunnistati korter aadressil Lõuna 11-17 tööandja eluruumiks.

7. AS Radiolinja ehitusõiguse andmine. Ette kandis valla peainsener Kaarel Moisa. Otsustati nõustuda AS Radiolinja ehitusõiguse andmisega telefonimasti ehitamiseks.

9. Hoonetele aadresside kinnitamine. Ette kandis vallasekretär Peeter Rahnik. Nõustuti aadresside kinnitamisega järgmistele Väike-Maarja aleviku hoonetele: Pikk 2A ja Tagaküla tee 2 - AS Marcal-E boilersõlmede hooned.

10. Kauplemisloa pikendamine. Ette kandis vallasekretär Peeter Rahnik. Nõustuti AS Pandivere Ehitus kooli- ja kultuuritarvete kaupluse kauplemisloa pikendamisega kolmeks aastaks.

11. Enampakkumise tulemuse kinnitamine. Ette kandis vallasekretär Peeter Rahnik. Kinnitati 05.11.1998. a. avaliku enampakkumise tulemused: Pandivere külas asuva majavalduse ostis Priit Lilleorg lõpphinnaga 21 000 krooni. Vormistamiskulud notari juures kannab ostja.

17. novembril 1998. a.

1. Uute üüritariifide kinnitamine. Ette kandis valla peainsener Kaarel Moisa. Praegu kehtivad üüritariifid valla omandisse kuuluvale elamispinnale kinnitati 1994. aastal. Otsustati teha volikogule ettepanek kehtestada alates 01.12.1998. a. järgmised üüritariifid: 1) kõigi mugavustega korterid – 2.50/m²; 2) ahjuküttega korterid koos tsentraalse vesivarustuse ja kanalisatsiooniga – 1.90/ m²; 3) ahjuküttega korterid ilma tsentraalse vesivarustuse ja kanalisatsioonita – 1.50/ m²; 4) nn kõdupinnad – 1.00/ m².

2. Maaküsimused. Ette kandis maakorraldusosakonna juhataja Diana Seepter. Nõustuti Pudivere külas 50,0 ha suuruse VÄLJAOTSA maaomandi ostueesõigusega erastamisega hoonete omanikule Aare JAANSON'ile.

3. Korterikomisjoni otsuste kinnitamine. Ette kandis valla peainsener Kaarel Moisa. Nõustuti korterikomisjoni ettepanekuga jätta rahuldamata M. Stiba, J. Solotovi ja Õ. Kingi avaldused.

4. AS ESS Lääne-Virumaa pakkumine. Informaatikaosakonna juhataja Urmas Reinart tutvustas vallavalitsuse liikmetele AS ESS Lääne-Virumaa ettepanekut objektide valve ümber ehitada raadiomajakatele. Otsustati enne firmalt konkreetse pakkumise saamist (kus oleks ära märgitud ka firma materiaalse vastutuse osa) ei muuda kehtivat lepingut valla objektide valve osas.

5. Väike-Maarja Gümnaasiumi inventari mahakandmisakti kinnitamine. Ette kandis haridusosakonna juhataja Raili Sirgmets. Kinnitati Väike-Maarja Gümnaasiumi inventari mahakandmisakt.

6. Kauplemislubade ja alkoholi jaemüügi tegevuslitsentsi väljaandmine. Ette kandis vallasekretär Peeter Rahnik. Nõustuti aktsiaseltsile RUF Eesti kauplemisloa väljaandmisega I ja II klassi pürotehniliste toodete müümiseks ajavahemikul 01.12.-31.12.1998. a., osaühingule ENAR EA kauplemisloa ja osaühingule Joosand kauplemisloa ja alkoholi jaemüügi tegevuslitsentsi väljaandmisega üheks aastaks.

7. Vara müügist laekunud raha kasutamise korra tutvustamine. Ette kandis vallasekretär Peeter Rahnik, kes tutvustas vara müügist laekunud raha kasutamise korda. Otsustati esitada nimetatud korra projekt vallavolikogule kinnitamiseks.

8. Avaliku enampakkumise tulemuse kinnitamine. Ette kandis vallasekretär Peeter Rahnik. Kinnitati 12.11.1998. a. avaliku enampakkumise tulemus: Pudivere külas asuva majavalduse ostis Jaak Läänemets alghinnaga 15 000 krooni, kuna rohkem osalejaid ei registreerunud. Vormistamiskulud notari juures kannab ostja.

24. novembril 1998. a.

1. Sotsiaalkomisjoni otsuste ja Väike-Maarja Hoolekande- ja Tervisekeskuse kohahinna kinnitamine. Ette kandis sotsiaal- ja tervishoiuosakonna juhataja Lea Mäesepp. Nõustuti sotsiaalkomisjoni ettepanekute kinnitamisega sotsiaaltoetuste eraldamiseks. Samas nõustuti 13 Porkuni Kurtidekooli õpilase toetamisega 100 krooniga jõuluetenduse külastamisel. Kinnitati alates 01.01.1999. a. Väike-Maarja Hoolekande- ja Tervisekeskuse kohatasuks 3300 krooni kuus, seda nii oma valla kui ka teiste omavalitsusüksuste elanikele.

2. Maaküsimused. Ette kandis maakorraldusosakonna juhataja Diana Seepter. Kinnitati maa tagastamise ja kompenseerimise korralduste eelnõud.

· Nõustuti Aburi külas 1,64 ha suuruse maa tagastamisega REINU maaomandina eraomandiks Kaida SARI'le.

3. Korteri Lõuna 11-1 soetamisest. Ette kandis ehitusnõunik Ants Haasma. Nõustuti vallavalitsuse 10.11.1998. a. korralduse nr 479 punkti 1 tühistamisega (selgusid puudused korteri tehnilises seisukorras).

4. Eluruumi eraldamine. Ette kandis valla peainsener Kaarel Moisa. Nõustuti korteri aadressil Pikk 5-3 Kiltsi alevik tunnistamisega tööandja eluruumi hulka ning samas nõustuti korteri eraldamisega Imbi Aidlale tööandja eluruumina.

5. Vallavara üleandmine Väike-Maarja Õppekeskusele. Ette kandis valla peainsener Kaarel Moisa. Kinnitati Väike-Maarja Õppekeskusele vara tasuta kasutada andmise leping järgmiste varade osas: treipink, keevitusagregaat, M-412IE.

6. Kauplemisloa ja alkoholi jaemüügi tegevuslitsentsi pikendamine. Ette kandis abisekretär Marjan Rebane. Nõustuti füüsilisest isikust ettevõtja Tiiu Krügeri kauplemisloa ja alkoholi jaemüügi tegevuslitsentsi pikendamisega üheks aastaks.

7. Väike-Maarja Naisseltsi avaldus. Ette kandis kultuuriosakonna juhataja Ilve Tobreluts. Nõustuti sponsorhinna rakendamisega valla bussi kasutamisel Väike-Maarja Naisseltsi poolt 05. ja 06. detsembril 1998. a. Tallinnasse sõiduks.

8. Tehnikaosakonna inventari mahakandmisakti kinnitamine. Ette kandis abivallavanem Olev Liblikmann. Kinnitati valla tehnikaosakonna inventari mahakandmisakt summas 1569.55 krooni.

9. Ehitusõiguse andmine. Ette kandis ehitusnõunik Ants Haasma. Nõustuti ehitusõiguse väljaandmisega Lääne-Viru Maavalitsusele kuivkäimla paigaldamiseks aadressil Tamsalu mnt 1 Väike-Maarja alevik.

1. detsembril 1998. a.

1. Valla busside kasutamise eeskirja I lugemine. Ette kandis valla peainsener Kaarel Moisa. Valla busside kasutamise eeskirja olemasolu peeti vajalikuks, et sõitjad ja vedajad teaksid oma õigusi ja kohustusi. Otsustati: eeskirja I lugemisel tehtud parandused sisse viia ning esitada eeskiri uuesti vallavalitsuse istungile kinnitamiseks.

2. Maaküsimused. Ette kandis maakorraldus-

osakonna juhataja Diana Seepter. Nõustuti maa tagastamise, ühest kinnistust kahe eraldi kinnistu moodustamise ja ostueesõigusega erastamise korralduste eelnõude kinnitamisega. Samas otsustati saata maakomisjonile täiendavaks läbivaatamiseks ja seisukoha võtuks AS Eesti Post taotlus Jaama 5 Kiltsi alevik asuva maa ostueesõigusega erastamise kohta.

· Nõustuti Raeküla ja Aburi külas 15,3 ha suuruse maa tagastamisega PEETRI maaomandina eraomandisse Heino ROSS'ile.

· Nõustuti Uuemõisa külas KASEKÜNKA maaüksuse jagamisega kaheks eraldi katastriüksuseks: KASEKÜNKA, pindalaga 19,09 ha ja KASEKÜNKA I, pindalaga 2,93 ha.

· Nõustuti Uuemõisa külas 15,31 ha suuruse MÄNNIKU I maaomandi ostueesõigusega erastamisega hoonete omanikule Tarmo VAIN'ile.

· Nõustuti Vao külas 0,36 ha suuruse LILLAKA maaomandi ostueesõigusega erastamisega hoonete omanikule Lilli TEIVA'le.

· Nõustuti Väike-Maarja alevikus 1238 m² suuruse UUS tn 12 maaüksuse ostueesõigusega erastamisega hoonete omanikule Lia AUSMEEL'ele.

· Nõustuti Kiltsi alevikus 3810 m² VAHTRA tn 2 maaüksuse ostueesõigusega erastamisega hoonete omanikule Rita ÕIGLANE'le.

3. Põllumajandusreformi käigus erastatud vara arvelevõtmine. Ette kandis ehitusnõunik Ants Haasma. Nõustuti OÜ Meier ridagaraaži bokside nr 2-5 arvelevõtmisega põllumajandusreformi käigus erastatud varana.

4. Aadressi muutmine. Ette kandis ehitusnõunik Ants Haasma. Nõustuti Väike-Maarjas Pikk 30 registreeritud 5 boksiga ridagaraaþi aadressi muutmisega: uueks aadressiks lugeda Pikk 32 Väike-Maarja alevik.

5. Lepingu kinnitamine AS-ga ESS Lääne-Virumaa. Ette kandis vallasekretär Peeter Rahnik, kes tutvustas AS ESS Lääne-Virumaa lepingu projekti valla objektide valve kohta. Otsustati lepinguid mitte kinnitada.

6. Eelarvevälise töö tasustamine AS-le Antaares. Ette kandis ehitusnõunik Ants Haasma. Nõustuti raha eraldamisega vallavalitsuse reservfondist summas 7583.85 krooni gümnaasiumi sööklas tehtud eelarveväliste tööde kulude katteks (varikatus, ukse paigaldamine).

7. Kauplemisloa väljaandmine. Ette kandis vallasekretär Peeter Rahnik. Nõustuti kauplemisloa väljaandmisega osaühingule Pariisi Tuled pürotehnikaga kauplemiseks.

8. Olmekomisjoni koosseisu muutmine. Ette kandis vallavanem Sven Kesler. Nõustuti vallaaednik Leie Arula kinnitamisega valla olmekomisjoni esimeheks.

9. Vallavara müümine. Ette kandis ehitusnõunik Ants Haasma. Otsustati nõustuda vallavara müümisega enampakkumise korras.

8. detsembril 1998. a.

1. Maaküsimused. Ette kandis maakorraldusosakonna juhataja Diana Seepter. Nõustuti maa tagastamise, kompenseerimise ja ostueesõigusega erastamise korralduste eelnõude kinnitamisega. Samas otsustati mitte nõustuda enampakkumisega erastamise korralduse eelnõu kinnitamisega Vao külas Peenramaa maaüksuse erastamiseks.

2. AS ESS Lääne-Virumaa pakkumine. Ette kandis informaatikaosakonna juhataja Urmas Reinart, kes tutvustas AS ESS Lääne-Virumaa pakkumisi täiendava valvesignalisatsiooni paigaldamise kohta valla objektidele: Väike-Maarja Rahvamaja, Väike-Maarja Gümnaasium (3 objekti), vallavalitsuse büroouumid, tehnikaosakonna kontoriruumid, töökoda ja ladu. Otsustati nõustuda nimetatud pakkumisega.

3. Lepingu kinnitamine AS-ga ESS Lääne-Virumaa. Ette kandis informaatikaosakonna juhataja Urmas Reinart. Nõustuti valvesignalisatsiooni lepingute kinnitamisega AS-ga ESS Lääne-Virumaa.

4. Sotsiaalkomisjoni otsuste kinnitamine. Ette kandis sotsiaalosakonna juhataja Lea Mäesepp. Kinnitati sotsiaalkomisjoni ettepanekud.

5. Kauplemislubade ja alkoholi jaemüügi tegevuslitsentsi väljaandmine. Ette kandis vallasekretär Peeter Rahnik. Nõustuti kauplemisloa ja alkoholi jaemüügi tegevuslitsentsi väljaandmisega aktsiaseltsi KETTEK kauplusbussile ning kauplemisloa väljaandmisega füüsilisest isikust ettevõtja Lilli Ojale Kiltsis.

6. OÜ Pandivere Vesi vee- ja kanalisatsioonihindade kooskõlastamine. Ette kandis valla peainsener Kaarel Moisa. Nõustuti osaühingu Pandivere Vesi vee- ja kanalisatsioonihindade kooskõlastamisega alates 01.01.1999 järgmiselt: vesi – 4.50/m³, kanalisatsioon – 7.50/m³ elanikkonnale ja eelarvelistele asutustele.

7. Pudivere mõisa sundvõõrandamise algatamine. Ette kandis vallasekretär Peeter Rahnik, kes tutvustas kinnisasja sundvõõrandamise menetluse algatamise korda. Pudivere mõisa praegune omanik ei ole mõisa eest viimastel aastatel hoolt kandnud. Otsustati teha vallavolikogule sundvõõrandamise menetluse algatamise ettepanek.

8. Tuluõhtu "Muusika on rõõmu jaoks" tegevuse kooskõlastamine. Ette kandis vallavanem Sven Kesler. Nõustuti 15 kutse lunastamisega summas 2250.- krooni 13.12.1998. a. Haljala rahvamajas toimuvale tuluõhtule "Muusika on rõõmu jaoks", mis mõeldud Virumaa Noorteorkestri tegevuse toetamiseks.

Detailplaneeringu avalikustamine

Väike-Maarja Vallavalitsus paneb 21. detsembrist 8. jaanuarini avalikuks tutvumiseks välja Väike-Maarja aleviku keskosa ja kõnniteede ning jalgrattaradadega seotud alade detailplaneeringu.

Eespooltoodud alad on seotud PHARE CBC programmist finantseeritud projektiga "Turismi infrastruktuur – Väike-Maarja turismi-, puhke- ja spordipiirkonna arendamine".

Avalikustamise kohad:
· Väike-Maarja Ärikeskuse II korruse koridor
· Väike-Maarja Raamatukogu

Materjalidega tutvumise käigus tekkinud ettepanekud palun esitada kirjalikult Väike-Maarja valla kantseleisse 8. jaanuariks.

Kaarel MOISA

27. novembril külastas Väike-Maarja valda Eesti Vabariigi Riigikogu aseesimees Tunne Kelam.

Väike-Maarja Rahvamajas toimunud kohtumisel, kus valdava osa publikust moodustasid Väike-Maarja Gümnaasiumi vanemate klasside õpilased, püstitas Tunne Kelam mitmeid huvitavaid küsimusi ja praegust poliitilist olukorda analüüsides andis neile ka vastused. Lahti said räägitud küsimused: "Mis on Eesti Vabariigi mõte?", "Kas me tunneme põhiseadust?", "Mis teeb Eesti eestilikuks?", "Mida kujutab endast Euroopa Liit?" jne.

Tunne Kelam ning temaga koos Väike-Maarjas viibinud Mariann Kelam ning Isamaaliidu Lääne-Viru piirkonna esimees Leho Karjus külastasid Avatud Internetipunkti, pooleliolevat ujulat, Väike-Maarja Gümnaasiumi, Kiltsi Põhikooli ja Väike-Maarja Ärikeskust.

Väike-Maarja Rahvamaja jalutussaalis avati Tunne Kelami kui harrastusfotograafi imeilusate looduspiltidega fotonäitus.

Ilve TOBRELUTS

VMPSi veerg

MIS OLI...

VMPSi koosolekult 26.11.1998:

· Peeter Albi valgustas arendustegevust vallas. Aastate jooksul on juurutatud valla organisatsiooni ülesehituse kaasaegne struktuur ja valla ja tema allasutuste ja struktuuriüksuste majandusliku tegevuse analüüsi ning planeerimise süsteem, millega eelarve põhjalikuma koostamise kaudu antakse detailne ja objektiivne ülevaade valla tuludest ja tehtavatest kulutustest. Viimase aasta töö tulemusel on valminud ja volikogu poolt kinnitatud tegevuskava valla arengukava koostamiseks. Selle kohaselt koolitatakse algselt valla volikogu liikmeid, ametnikke ja struktuuriüksuste juhte, kelle poolt koostatakse seejärel 2000. aasta alguseks valla arengustrateegia ja eri valdkondade arengukavad. Arengukava koostamise toetamiseks ja sõprusvaldade kogenud juhtide ja spetsialistide kaasamiseks on koostatud valla arendusprojekt, millega taotleti 100,000 ECU ulatuses PHARE rahalist toetust. Projektiga ja arendustegevuse kavaga saab tutvuda vallavalitsuses. Tulevane arengukava alane praktiline tegevus avalikustatakse valla infolehe ja raamatukogude vahendusel ja arutatakse läbi piirkondlikel avalikel koosolekutel.

· Eino Tomberg, Eesti Paeliidu juhataja ehk Paevanem, on aastaid kaasa löönud meie koduvalla arendamise mõttetalgutel. Seekord kuulsime temalt kohaliku maavara – paekivi (lubjakivi, dolomiit, mergel) kasutamise võimalustest. Paekivist saab ehituskivi, viimistluskivi, killustikku, sõelmeid, jahu, tsementi, lupja, skulptuurseid väikevorme, ehteid, kivipilte, 500 miljoni aasta vanused kivistised on kollektsionääridele jne. Ärina, Vao, Tamsalu, Võhmuta, Porkuni, Karinu karjäärides on avatud huvitavaid paekihte; Inju paekivist mõisahoone on 100 aastat püsinud väiksemagi kahjustuseta; Vao mõisaansambel on hea näide komplekssena säilinud mõisasüdamest; turistidele hakkab kindlasti meeldima praegu koostatav paekaart (see kajastab ürgloodust, karjääre, ehitisi, kalmeid, paega seotud isikuid); 04.05.99 avatakse Sagadis näitus PAAS-GEOLOOGIA-ARHITEKTUUR; maavanema initsiatiivil on tulemas suures osas paearhitektuuri väärtustav MÕISAKULTUURI SUVI '99. Ettekandjal oli kaasas valik suurepäraseid lihvitud paest ehteid ja pilte.

· OÜ LTV Projekt (Tallinn, tel. 6 380 864) projektijuht Ants Morel tutvustas end elektrivarustuse projekteerija ja ehitajana Põhja- ja Kesk-Eestis. Talunikud saavad Viru Maaparandusbüroo kaudu (Rakvere, Võidu t. 38, tel. 43 008) elektrivarustuse väljaehitamiseks riiklikku toetust, aga 1999.a. alates on selle eelduseks korrektse tehnilise projekti ja eelarve olemasolu.

· Tuginedes oma pikaajalistele ilma- ja loodusvaatlustele mõtiskles Heino Kokkuta 1998.a. ilmaolude mõju üle mullale, taimekasvule, saagile. Põllumees peab juba enne külvi aimu saama suve ja sügise ilmastikust ning oma tegemised selle järgi seadma. Siis on suuremad kahjud meie kliimavöötmes välditavad.

· 27.11.98 pidas Eesti Veskiomanike Ühing (umbes 50 viljatöötlemise ettevõtet) koosoleku Rakveres. Vaeti põllumajandusministeeriumi tellimusel koostatud "Teravilja töötleva tööstuse arengukava aastateks 2000-2006" ja otsustati see tellijale üle anda. Arengukava sisaldab jahu-, tangu-, linnase-, piirituse- ja parandustega segasöötade tööstuse arengustrateegiat, selle elluviimiseks vajalikke tegevusi ja investeeringuid, uuringuid, ekspertabi ja koolitust. Dokument on olemas ka ÕK raamatukogus.

· 01.12.98 kogunesid talunikud ja tootjad Sõmerule maantee-demonstratsioonile, et veel kord tõmmata üldsuse ja valitsuse tähelepanu ebamäärasele olukorrale Eesti põllumajanduses ja valitsuse täitmata lubadustele (vt. Virumaa Teataja, 02.12.98).

· 02.12.98 peeti Tartus neljas ja viimane maaturismi õppepäev. Käsitleti EL toetusfonde ja nendele toetuste vormistamise põhimõtteid.

· 02.12.98 käisid Jõgeval KESKO korraldatud infopäeval Aare Jaanson, Toomas Kalvet ja Indrek Tomingas. KESKO ostab kokku vilja (vähemalt 50 tonni partiis) ja müüb masinaid, väetisi, mürke. Kompleksteeninduse lepingu sõlminud talunik saab teatavaid hinnasoodustusi. Teavet KESKO teenuste ja kaupade kohta küsige aadressilt Peterburi tee 63A, Tallinn 11 415.

· Detsembri esimesel nädalal tegid rüpsirapsi kasvatajad kokkuvõtteid 1998.a. tulemustest. Selle kultuuri kasvupind on tasapisi laienenud tänu kasvatajate oskuste arenemisele, külvikorda sobivusele, seemne-, väetise- ja taimekaitsesoodustustele ja saagi garanteeritud hinnaga müümise võimalusele.

· 08.12.98 käisid Sakus EPMI korraldatud viljakuivati-seminaril Toomas Kalvet, Priit Sõnum ja Andres Kaevu. Kuivatiseadmeid vahendab, müüb ja/või valmistab Eestis vähemalt 11 firmat. EPMI (Saku) teadurite poolt koostatud brošüüre ja infolehti saab vaadata meie infovara hulgas õppekeskuse raamatukogus. Traktorite, põllutööriistade ja kuivatite tasuvusarvutusi oma talu jaoks saab nüüd iga talunik teha nii arvutil kui nn arvutustabeleid kasutades. Diskett EPMIs koostatud programmidega on kasutamiseks olemas Väike-Maarja Internetipunktis. Sealt saab ka käsitsiarvutamiseks sobilikke algandmete tabelivorme.

· ETKL kutsus põllumajandustootjaid 15.12.98 pakkuma koolidele, lasteaedadele ja teistele abivajajatele tasuta piima, liha, aia- ja teraviljasaadusi.

MIS TULEB...

· VMPSi talunike jõulukoosviibimise peame laupäeval, 26.12.98 kell 19.00 Väike-Maarja Toidutares. Päkapikk võtab vastu kingipakke oma pere, naabri või seltsikaaslase jaoks.

· 15.01.99 kell 10.00 peetakse Essus infopäev Eesti liitumisest Euroopa Liiduga. Arutletakse põllumajandusküsimuste üle, viljakasvatuse, piima ja liha tootmise ja müügi võimaluste osas on vestlust ärgitamas eri konsulendid.

· Põllupidajaid, loomakasvatajaid ja teisi huvitavate ürituste kava 1999. aastal saab vaadata INTERNETIS põllumajanduskonsulentide leheküljel aadressiga http://www.EPK@estpak.ee.

Rahulikku jõuluaega ning rõõmsat uut aastat taluperedele soovides

Mart LEPIK

Väike-Maarja Avalik Internetipunkt on aastane!

15. detsembril 1997 avati Avatud Eesti Fondi toetusel ja Väike-Maarja Vallavalitsuse, Õppekeskuse ja Põllumeeste Seltsi hoole ja abiga Internetipunkt. AIPi kasutajate arv on suur, harva juhtub olema vaba arvuti. 15 protsendile on kasvanud töötavate külastajate osa, lisaks 200-le lähenev kursuste läbinute arv. AIP on korraldanud lahtiste uste päevi Pandivere päeval, vallavolikogule, pannud välja auhindu TIP-TÄPi lauluvõistlusel ja laste spordivõistlusel. Jõuluks saab 35 erivajadusega õpilast arvuti ja interneti kasutamise algõppe, see programm jätkub ka uuel aastal.

Aastapäeva puhul kuuluvad meie tänusõnad Urmas Reinartile, kelle töö, loomingu ja hooleta oleks AIP olemata. Olgu tervitatud meie püsikülastajad ja need, kes tulevikus meid külastavad.

Reet KÕIV,
infotöötaja

Eduard Leppiku raamatut
"275 aastat üldhariduskooli Väike-Maarjas"
on võimalik osta
Väike-Maarja Gümnaasiumist tööpäeviti kell 8.00 – 16. 00 ja Väike-Maarja Muuseumist tööpäeviti kell 8.30 – 16.30
Detsembris ja jaanuaris on raamatu hind 50 krooni.

METSA TULEOHUTUSNÕUDED

Kinnitatud keskkonnaministri 15. juuni 1998. a. määrusega nr 46. Ilmunud Riigi Teataja Lisas 1998, nr. 216/217.

Käesolevaga tutvustan lühendatult "Metsa tuleohutuse (TO) nõudeid", mis puudutavad meie valla kodanikke.Metsa ja muu taimestikuga kaetud alade TO nõuded reguleerivad füüsiliste ja juriidiliste isikute, kohaliku omavalitsuse ning riigiasutuse kohustusi ja õigusi tulekahju ärahoidmisel metsas ja muu taimestikuga kaetud tuleohtlikul alal.

1. Tuleohtlikuks alaks loetakse käesolevates TO nõuetes metsa ja muu taimestikuga, nagu kuluheinaga, tuleohtliku põõsastikuga (kadakas), poolpõõsastikuga (kanarbik, sookail, põõsasmaran) ja kuivanud rooga kaetud ala ning turbapinnasega ala.

2. Tuleohtlik aeg tuleohtlikul alal algab kevadel pärast lume sulamist ja lõpeb sügisel vihmaste ilmade saabumisega.

3. Tuleohtlikul ajal on tuleohtlikul alal keelatud:

1) suitsetamine, v.a. selleks ettevalmistatud ja tähistatud kohas või ajal, mil maapind on kastest või vihmast märg;

2) lõkke tegemine, v.a. selleks ettevalmistatud ja tähista-tud kohas;

3) raiejäätmete või muu risu põletamine, v.a. mineraalse pinnasega alal, mil maapind on vihmast märg;

4) kulu põletamine;

5) rohket suitsu tekitava risu põletamine, v.a. juhul, kui sellest on valehäire vältimiseks eelnevalt informeeritud häirekeskust tel. 112 või 43200;

6) muu tegevus, mis võib põhjustada tulekahju.

5. Maaomanik või -valdaja on kohustatud:

1) metsade sulgemisel õigusaktide kohaselt tõkestama inimeste viibimist metsas;2) tähistama veevõtukohad ning hoidma teed sõidetavad;

3) osutama abi tuletõrje- ja päästetöid tegevatele isikutele ja asutustele tulekahju leviku tõkestamisel ja kustutamisel;

5) korraldama valvet käesolevate TO nõuete täitmise üle.

6. Maaomanik või -valdaja on kohustatud tuleohtlikul alal tuleohu ennetamise vajadusel:

1) rajama okaspuumetsas ja kuluheinaga, tuleohtliku põõsastikuga, poolpõõsastikuga ning kuivanud rooga kaetud alal tule võimaliku leviku tõkestamiseks vähemalt 2,5 m laiuse mineraliseeritud tuletõkestusribad ja neid hooldama; turbapinnasega alal kaevama kraavi, mille sügavus ulatub mineraalhorisondini või allapoole pinnavee taset;

2) rajama okaspuumetsa vähemalt 40 m laiused tuletõkestusvööndid käesoleva TO nõuete p. 7 kohaselt ja neid hooldama;

3) tagama tuleohtliku ala koristamise raiejäätmetest ja muust risust;

4) valmistama ette ja tähistama suitsetamise ja lõkke tegemise kohad ning transpordivahendi peatuskohad;

5) tegema tulekahju vältimiseks selgitustööd ja panema välja TO märgid.

7. Okaspuumetsa tulekindluse tõstmiseks jagada mets tuletõkestusvööndi-tega osadeks, lähtudes alljärgnevast:

1) vööndi keskel peab asetsema tõke, milleks võib olla tee, kraav, jõgi jms või nende puudumisel selleks rajatud 2,5 m laiune mineraliseeritud tuletõkestusriba;

2) mõlemal pool tõket peab asetsema vähemalt 20 m laiune lehtpuuenamusega (mitte vähem kui 7 osa koosseisust) vöönd; kui metsa kasvutingimuste tõttu pole lehtpuuenamusega vööndit võimalik teha, siis peab mõlemal pool tõket asetsema vähemalt 20 m laiune risust, raiejäätmetest, okaspuu järelkasvust ja alusmetsast puhastatud vöönd, kus okaspuudel alates II vanuseklassist on 1,5-2m kõrguseni ära lõigatud alumised oksad.

11. Tule tegemisel ei tohi tuletegija jätta tuld järelevalveta ega lahkuda enne, kui tuli on kustunud või tema poolt kustutatud.

12. Isik, kes avastab tulekahju, mida pole asutud kustutama, on kohustatud sellest kohe teatama päästeteenistuse häirekeskusele tel. 112 või 43200. Kui tulekahju avastaja on võimeline selle ise kustutama, siis teatab ta tulekahjust päästeteenistuse häirekeskusele pärast kustutamist.

13. Metsas on keelatud tehnilise rikke tõttu tulekahju põhjustada võiva transpordivahendi kasutamine ning põlevate, hõõguvate või isesüttivate esemete või ainete transpordivahendist väljaloopimine.

14. Metsa kasutamine tuleohtlikul ajal riigikaitseks ja puidu saamiseks ning puhke-, spordi jm massiürituse korraldajal:

1) juhendada kasutamises osalejaid TO nõuetest ja tulekustutusvõtetest;

2) tagada käesoleva TO nõuete täitmine;

3) tagada vajalike esmaste tulekustutusvahendite olemasolu;

4) määrata TO eest vastutav isik.

15. Raietöödel on keelatud paigutada raiejäätmeid metsateedele, sihtidele või mineraliseeritud tuletõkestusribadele lähemale kui 10 m lehtpuu- või segametsas ning 25 m okaspuumetsas.

16. Raud- ja maanteede ning side-, elektri- ja gaasitrasside valdajad on kohustatud:

1) hoidma teemaa ja trassid risust puhtad; teemaa ja trasside võsast puhastamisel ning elektriliinide okstest vabastamisel tuleb okasmetsi läbivatel aladel käesoleva TO nõudeid arvestades raiejäätmed põletada;

2) vajadusel rajama teemaa ja metsa piirile 2,5 m laiuse mineraliseeritud tuletõkestusriba.

17. Käesolevate TO nõuete rikkumises süüdi olev isik kannab vastutust vastavalt seadusele.

Olavi LOSSI,
Lääne-Virumaa Päästeteenistuse
vaneminspektor

Kõige olulisem hädaabi telefon on:

(0) 112 - Lääne-Virumaa Häirekeskus (Rakvere, Tallinna tn. 38).

Sellel telefonil võib ööpäevaringselt pöörduda nii tuletõrje, politsei kui ka kiirabi väljakutsumise vajaduse korral.

Hädaabi telefonid Väike-Maarja vallas:

- **61 801 - Lääne-Viru Päästeteenistuse Kaarma tugikomando.**
- **61 802 - Väike-Maarja Politseijaoskonna korrapidaja (Väike-Maarja, Pikk tn. 8).**
- **61 803 - kiirabi (Väike-Maarja, Ravi tn 1).**

Tantsu- ja laulurahvas Saksamaal

23. novembril sõitis väike kultuurigrupp Saksamaale Lääne-Viru sõprusmaakonda Plöni. Külakostiks kaasas toredad tantsud segarahvatantsurühmalt ja rahvalikud ning levilaulud Marelt-Vallolt. Ees ootas palju esinemisi: jõululaadal Dörnickis ja Malentes, hoolde- ja vanadekodudes, restoranis "Zur Mühle am See".

29. novembril suundusime oma elupaigast Dörnicki külast saarele, mille nimeks Sylt (eesti keeles heeringas). Sõitsime sinna läbi Taani. Taanis astusime praami peale ja 45 minuti pärast astusime taas Saksamaa pinnale, imetoredale saarele. Meid võttis vastu ohvitseride kooli õppejõud hr. Dirk Bohlmann, kes tegi külalistele saarel väikese ekskursiooni. Sylti saar on 40 km pikkune, laius mõnest kohast vaid 500 m, elanikke 24 000. Sylt on liivaluidete ja düünide saar. Igal aastal võtab meri saarest umbes 1-1,5 m. Seetõttu ka rannaäärseid maju ei kindlustata. Saare üheks omapäraks on rookatusega majad, mis on väga tuleohtlikud. Ilutulestikud on siin keelatud. Sylti saart kutsutakse rikaste saareks. Majade hinnad, kui neid üldse müüakse (tavaliselt pärandatakse), ulatuvad 400 000 DEMist kuni 4,5 miljoni DEMini. Saarelt on võimalik sõita igasse Euroopa suuremasse linna kas rongiga, lennukiga või praamiga.

Külastasime saarel asuvat kaptenite küla Kampenit ja imetlesime 1050.a. ehitatud kirikut. Õhtuks jõudsime tagasi meie majutuspaika Listi.

Sylti saarel oli ohvitseride kodu restoranis meie reisi viimane kontsert. Üllatus, üllatus – meid oli kuulama tulnud ka kaks eestlast. Proua, kes elanud saarel juba 50 aastat, ja noor neiu, kes lapsehoidjana ametis. 30.novembril alustasime tagasiteed.

Täname väga meie grupijuhti Mihkel Mändi ja vaprat bussijuhti Ülo Kokamäge.

Suur tänu meie tantsuõpetajale Aino Lukmanile ja kõigile tantsijatele! Kogu meie grupi poolt tänusõnad kõigile, kes meie reisi toetasid ja abiks olid!

Mare TAAR

Igal aastal, kui süütame küünlad,

siis soovime midagi head...

Et jätkuks meil õnne ja tervist,

et keegi meid meeles peaks.

Jõulurõõmu ja head uut aastat!

Väike-Maarja Rahvamaja

Isetegevuslaste kantripeost

4. detsembril toimus Väike-Maarja Rahvamajas isetegevuslaste iga-aastane pidu.

Tänavune kokkusaamine korraldati stiilipeona, nimelt kantripeona. Sõnaga KANTRI seondub eelkõige midagi ameerikalikku, kauboilikku. Ja tõepoolest, kui täpsemalt järele uurida, tähendab kantrimuusika levimuusika liiki, mis on arenenud USA lääneosariikide maatööliste lauludest ja kõrvaliste maapiirkondade rahvamuusikast ning mis hakkas levima 1920. aastate teisel poolel, jõudes järgmisel kümnendil Euroopassegi.

Peoõhtule oli tulnud enamus rahvamaja täiskasvanute kollektiividest: segakoor "Helin", kammerkoor, pasunakoor, naisrahvatantsurühm, vilistlaste segarühm, näitering, "Härmalõng". Osalejate riietus oli igati kantrilik: leidus nahka ja narmaid, laiaäärelisi kübaraid ja kannustega saapaid, huvitavaid seelikuid - pikki, lühikesi, ruudulisi ja kroogituid, ei puudunud püstolidki.

Pärast pasunakoori avalugusid juhatas peo sisse Mare Taari sarmikas esinemine ning väike kauboi loosis välja rühmade esinemisjärjekorra. Esinemised olid hästi ette valmistatud ning kõik pakkusid, kes rohkem, kes vähem, vaimukaid ja lustakaid etteasteid.

Kantrilikku meeleolu aitasid luua ka tõeliselt uhke ja suursuguse sadula ning hobuseraudadega kaunistatud lava ja Jõgevamaalt Lustiverest külla tulnud tantsuorkester.

Oli mõnus isetegevuslaste ise olemise ja ise tegemise pidu, kus kõik esinesid kõigile ja kõik elasid kõigi esinemistele ka südamest kaasa.

Stiilipeod võiksid jätkuda ning ehk saadakse järgmisel aastal kokku juba hoopis teises miljöös ja teises meeleolus.

Soovin kõigile isetegevuslastele jätkuvalt teotahet ja optimistlikku meelt, palju naeratusi ja veel rohkem vastunaeratusi ning toredat üldtantsu- ja -laulupeoaastat!

Ilve TOBRELUTS

Hooldekodu pakub tegevust

Väike-Maarja hooldekodu pakub vanuritele, puuetega inimestele ja üldse kõigile, kes abi vajavad, erinevaid teenuseid:

· **Võimalus pesta iseennast.** Sotsiaalhoolekande projekti rahaga ehitasime kaasaja nõuetele vastava duširuumi, mida saab iseseisvalt kasutada ka ratastoolis olev inimene.

· **Omavaheline suhtlemine ja meelelahutuse korraldamine.** Loodame, et hooldekodu tegevustuba kujuneb kohaks, kus on võimalik omavahel suhelda, raadiot kuulata, arutleda kõikvõimalike probleemide üle. Kogu tegevus oleneb osavõtjate soovist. Hooldekodusse on võimalik tuua raamatuid ja ajakirju, mis kodus ülearuseks kipuvad jääma. Tegevustoas saavad aega parajaks teha ka valla kaugemate külade inimesed, kel kojusõitvat bussi tarvis kauem oodata. Pakume ka taimeteed.

· **Nõustamise korraldamine nii sotsiaalsetes kui tervishoiu korraldamise küsimustes.** On võimalik igal kolmapäeval kontrollida vererõhku.

· **Liikumisravi (tantsuteraapia) korraldamine**, mis on suunatud liikuvuse parandamisele, lihasjõu ja toonuse suurendamisele.

· **Humanitaarabi jagamine vähekindlustatud inimestele.** Loodame, et suureneb oma valla inimeste osakaal aitamaks abivajajaid riiete, jalatsite, aga ka tarbeesemete ja mööbliga. Enne esemete toomist eelnevalt kokku leppida hooldekodu vanemõe Asta Periga, tel 61 345.

Soovime endi hulgas näha inimesi, kes sobituvad heatujulistena meie tegevusse. Et meie tegevus oleks huvipakkuv, vajaksime teie arvamusi, ettepanekuid. Neid ootavad sotsiaalnõunik Lea Mäesepp, tel 61 830 ja vanemõde Asta Peri, tel 61 345.

Olete oodatud igal tööpäeval kella 10.00 kuni 15.00ni.

Soovin teile kõigile rahulikke jõule, head tervist ning agarat kaasalöömist meie tegevuses.

Lea MÄESEPP

Hooldekodu turvatoast

On jõuluaeg. See on aeg, mil jätame argitoimetused ja mõtleme möödunule ning meenutame oma lapsepõlveaega ja esivanemaid.

Vanemate mõju on üle kõige. Kodust sõltub, kui õnnelik, usaldav ja tasakaalukas laps on, kuidas ta suhtleb täiskasvanute, sõprade ja teiste lastega. Kuivõrd usaldab ennast ja oma võimeid, kas ta oskab osutada hellust või eraldub teistest. Kuidas ta käitub uutes olukordades. Kodu mõju lapsele on suurim. Ometigi ei määra kodu üksi, mis lapsest saab. Igas tagasilöögis ei saa süüdistada ainult kodu. Lapse kujunemine isiksuseks toimub nii kaasasündinud pärilike omaduste kui ümbritseva keskkonna koosmõjul.

Rohkem veel kui toitu, riideid, mänguasju ja õpetamist vajab laps turvalisust ja armastust. On tõsi, et vanemad üldiselt armastavad oma lapsi. Paraku ei oska paljud vanemad oma armastust lapsele edasi anda. Nad ei tea, kuidas seda teha. Ja paljud lapsed ei teagi, et nad on tõeliselt ja tingimusteta armastatud ja tunnustatud.

Meie suhted lapsega peavad olema rajatud täielikule ja tingimusteta armastusele. Muidu võib kõik pöörduda etteaimamatus suunas. Tekkinud probleemidest on raske ilma kõrvalise abita välja tulla. Tihti on suureks toeks psühholoogi nõuanded.

Olude sunnil võib vajadus tekkida ka peavarju järele. Väike-Maarja hooldekodus on alates novembrikuust nn turvatuba, kus abivajajad leiavad koha. Soovi korral pöörduda vallavalitsuses tuba 220 lastekaitsetöötaja Helle Lingi poole või telefonil 61 830 või kohe hooldekodusse ülemõe Asta Peri poole.

Selles toas tahame edaspidi korraldada ka kasutatud riiete ja muude vajalike asjade jaotamist. Nii, et kes arvab, et tal on oma pere jaoks mittevajaminevaid asju, mis kellegi teise jaoks võivad olla olulised, andku endast märku.

Esimene soov on leida turvatoale nimi. Jään ootama pakkumisi!

Jõulurahu kõigile!

Helle LING

Vallaarst teatab...

Möödumas on jälle üks aasta. Lõppenud on ka perearsti valiku aeg. Kõikide inimeste avaldused, kes soovisid perearsti vahetada, on rahuldatud. Vajadusel tuleb pöörduda nüüd avaldusel märgitud arsti poole.

Soovin kõikidesse kodudesse ilusat jõuluaega, hingerahu ja üksteisemõistmist. Et emadel ja isadel oleks aega oma lastega toredateks ettevõtmisteks!

Ene KINKS,
vallaarst

Kodused lapsed,

kellel ei olnud võimalik jõulupeole tulla, saavad JÕULUPAKID kätte vallavalitsuse toast nr. 220 esmaspäeviti ja neljapäeviti kuni 6. jaanuarini 1999. aastal.

Helle LING,
lastekaitsetöötaja

Jumalateenistused Väike-Maarja kirikus

20. detsembril kell 11.00
NELJAS ADVENDIPÜHAPÄEV

24. detsembril
kell 17.00
JÕULUÕHTU
kell 23.00
JÕULUÖÖ

25. detsembril kell 11.00
ESIMENE JÕULUPÜHA

26. detsembril kell 11.00
TEINE JÕULUPÜHA. ESIMÄRTER STEFANOS

27. detsembril kell 11.00
ESIMENE PÜHAPÄEV PÄRAST JÕULE.
PÜHA PEREKOND

31. detsembril kell 18.00
VANA-AASTAÕHTU

1. jaanuaril kell 15.00
UUSAASTAPÄEV

3. jaanuaril kell 11.00
TEINE PÜHAPÄEV PÄRAST JÕULE

6. jaanuaril kell 18.00
KRISTUSE ILMUMISPÜHA (KOLMEKUNINGAPÄEV)

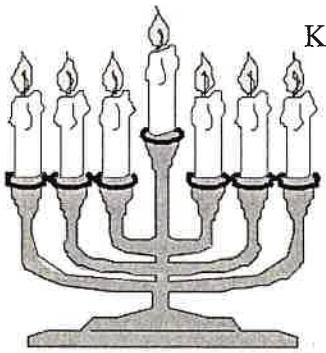

10. jaanuaril kell 11.00
KRISTUSE RISTIMISPÜHA

17. jaanuaril kell 11.00
TEINE ILMUMISAJA PÜHAPÄEV

24. jaanuaril kell 11.00
KOLMAS ILMUMISAJA PÜHAPÄEV

31. jaanuaril kell 11.00
NELJAS ILMUMISAJA PÜHAPÄEV

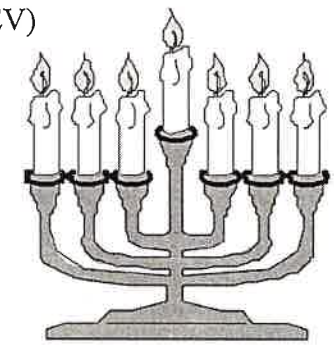

Koguduse vaimulik Tauno Teder elab Väike-Maarjas Ehitajate tee 7-10, tel. 61 956.

Väike-Maarja Toidutare pere
soovib oma
endistele, praegustele ja tulevastele
klientidele
RAHULIKKE JÕULE

ning uueks aastaks,
et oleks
RÕÕMU hõisata,
et oleks
RAHA raisata,
et oleks
LEIBA lõigata!

LAPIMAA JÕULUMEES
koos TURVAMEHEGA
jõuab Väike-Maarja Tarbijate Ühistu kauplusesse EDU
24. detsembril kella 11 paiku.

Ühistu liikmete kuni 14a. lapsed saavad oma
JÕULUPAKID
kätte aleviku suure kuuse all kell 13.

Teade

Alates 01.01.99.a. on OÜ Pandivere Vesi vee ja reovee hinnad elanikele ja eelarvelistele asutustele järgmised:
1. vesi - 4.50/m²
2. reovesi - 7.50/m²

Rein SAAREPERE,
OÜ Pandivere Vesi juhatuse esimees

AS Remedium
Väike-Maarja loomakliinik
Tamme t 2
on avatud
E T K N R 9.00 - 16.00
L kell 10.00 - 13.00
Info telefonil 61 833.

Tähelepanu!
Kui Sul on
väikeseks jäänud talispordivarustust (suusad, kepid, uisud, saapad...)
või sa vajad neid
tule 10. jaanuaril 1999.a. kell 10.00 - 12.00
Väike-Maarja Gümnaasiumi algkoolimajja.
On võimalus vahetada, osta, müüa või ära anda.
Kui Sul ei ole võimalik tulla,
teata kooli kehalise kasvatuse õpetajale.

AS VAO AGRO
pakub soodsat
kaubaveo võimalust Tallinnasse
põllumajandusliku KAMAZiga.
Info telefonidel 232 36 346 ja 232 36 338.

Kas kuuled, kuidas nutab su kodu
su puudust leinates sääl...

EUGENIA KESKÜLLA	15.07.1912 - 17.11.1998
KARL RANDMÄE	23.11.1907 - 29.11.1998
ANDREI GORIN	02.01.1961 - 30.11.1998

Lapsuke, tee palju kisa,
siis sind sülle võtab isa.
Emmega sa ole pai,
on emal niigi tööpõld lai.

MEELIS LINDRET	15.11.1998
LOREIDA LOKK	15.11.1998
KEVIN TOBRELUTS	16.11.1998
SALME LOOR	21.11.1998

Kasvage, olge rõõmsad, terved ja tublid!

Õnnitleme!
Detsembrikuu sünnipäevalapsed

Mis sest, et aeg nii kiirelt lendab,
ta kaasa midagi ei vii.
Need aastad, mis on teis endis,
need on ja jäävadki.

AINO UNDRITS	01.12 - 80
GEORGI LAAR	02.12 - 75
LAINE VOOLMAA	02.12 - 75
HERMINE HOLZMANN	03.12 - 88
JETTE KRIIVA	04.12 - 80
LINDA ROOSIPUU	04.12 - 82
LILLE KASK	05.12 - 70
TATJANA KUTUZOVA	05.12 - 70
OLIVIO SEIDELBERG	08.12 - 84
MARIA LUKKA	09.12 - 70
VIRVE ALAS	13.12 - 70
LISETTE JÜRGENS	13.12 - 86
LEIDA KALVIK	14.12 - 70
SALME KARUKS	14.12 - 83
JULIUS VÄLJAS	15.12 - 83
LIDIA KANGUR	14.12 - 84
ALVIINE IRVAL	18.12 - 84
MALL RÄNI	19.12 - 84
ALEKSANDER ARRO	20.12 - 75
ELS VARIK	21.12 - 90
MINNA NEIARU	21.12 - 80
ASTA NIINEMETS	25.12 - 70
ELFRIEDE MÄGI	25.12 - 81
KLAVDIA STALBERG	25.12 - 82
LEIDA LIIVAK	27.12 - 80

Soovime õnne ja tugevat tervist!
Väike-Maarja Vallavalitsus

(232) 61 311 Ilve TOBRELUTS | Väike-Maarja Pikk 1A Vallavalitsus | Trükitud ARIES trükikojas Tel 23 481 Tiraa Ž 2100 eks.